

Forsknings- och utvecklingskostnader är en samlad benämning och avser företagets egna forsknings- och utvecklingsarbeten. Forskningsutgifter får aldrig redovisas som en tillgång, men utvecklingsutgifter får under vissa förutsättningar redovisas som en tillgång i posten Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten i balansräkningen. Företag som tar upp utvecklingsarbeten som en tillgång ska avsätta lika stort belopp till Fond för utvecklingsutgifter. Fond för utvecklingsutgifter är bundet eget kapital och avsättning till denna fond ska göras av aktiebolag och ekonomiska föreningar.

Utgifter för utbildning får aldrig aktiveras utan ska kostnadsföras när de uppstår.

Löpande bokföring

Utgifter för forskning och utveckling debiteras lämpligt utgifts-/kostnadskonto om K2 eller kostnadsföringsmodellen tillämpas, eller om inte alla krav för att få aktivera enligt K3 eller IAS 38 är uppfyllda. Aktiverade belopp debiteras vanligen konto 1010 Utvecklingsutgifter.

Bokslut

Om aktivering av utvecklingsutgifter görs krediteras tidigare använt utgifts-/kostnadskonto om företaget använder den funktionsindelade resultaträkningen och debiteras konto 1011 Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten med det aktiverade beloppet, balanserade utgifter. Om företaget använder den kostnadslagsindelade resultaträkningen ska motkontot till 1011 vara ett konto i kontoklass 3800. Om företaget är ett aktiebolag eller ekonomisk förening ska motsvarande belopp krediteras konto 2089 Fond för utvecklingsutgifter och debiteras konto 2091 Balanserad vinst eller förlust.

K3-regler

Enligt punkt 18.7 ska ett företag välja mellan kostnadsföringsmodellen eller aktiveringsmodellen när det gäller utgifter som avser framtagandet av internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar. Enligt kostnadsföringsmodellen (punkt 18.8) ska alla utgifter som avser framtagandet av en internt upparbetad immateriell anläggningstillgång redovisas som kostnader när de uppkommer. Aktiveringsmodellen innebär att samtliga utgifter som uppkommer under forskningsfasen ska kostnadsföras när de uppkommer (se punkt 18.11) och att samtliga utgifter som uppkommer under utvecklingsfasen ska aktiveras när förutsättningarna enligt punkt 18.12 är uppfyllda.

Ett företag som tillämpar aktiveringsmodellen ska enligt punkt 18.9 dela upp arbetet med att ta fram en internt upparbetad immateriell anläggningstillgång i

- a. en forskningsfas, och
- b. en utvecklingsfas.

Kan inte forskningsfasen särskiljas från utvecklingsfasen, ska arbetet enligt samma punkt anses tillhöra enbart forskningsfasen.

Forskning är enligt punkt 18.10 planerat och systematiskt sökande i syfte att erhålla ny vetenskaplig eller teknisk kunskap och insikt.

Utveckling är enligt samma punkt att tillämpa forskningsresultat eller annan kunskap för att åstadkomma nya eller väsentligt förbättrade material, konstruktioner, produkter, processer, system eller tjänster innan kommersiell produktion eller användning påbörjas.

Enligt aktiveringsmodellen ska enligt punkt 18.11 samtliga utgifter som uppkommer under forskningsfasen redovisas som kostnader när de uppkommer.

Enligt aktiveringsmodellen ska enligt punkt 18.12 samtliga utgifter för utveckling, eller i utvecklingsfasen i ett internt projekt, redovisas som tillgång endast när ett företag kan påvisa att samtliga följande förutsättningar är uppfyllda:

- a. Det är tekniskt möjligt för företaget att färdigställa den immateriella anläggningstillgången så att den kan användas eller säljas.
- b. Företagets avsikt är att färdigställa den immateriella anläggningstillgången och att

använda eller sälja den.

- c. Företaget har förutsättningar att använda eller sälja den immateriella anläggningstillgången.
- d. Det är sannolikt att den immateriella anläggningstillgången kommer att generera framtida ekonomiska fördelar.
- e. Det finns erforderliga och adekvata tekniska, ekonomiska och andra resurser för att fullfölja utvecklingen och för att använda eller sälja den immateriella anläggningstillgången.
- f. Företaget kan på ett tillförlitligt sätt beräkna de utgifter som är hänförliga till den immateriella anläggningstillgången under dess utveckling.

För att påvisa att tillgången sannolikt kommer att generera framtida ekonomiska fördelar ska företaget enligt samma punkt uppskatta tillgångens framtida ekonomiska fördelar i enlighet med hur nyttjandevärdet beräknas i kapitel 27. Genereras fördelarna endast i kombination med andra tillgångar ska företaget i stället tillämpa reglerna för kassagenererande enheter i kapitel 27.

Utvecklingsutgifter avseende pågående projekt ska nedskrivningsprövas årligen enligt punkt 18.24. Därefter ska nedskrivning göras om det finns en indikation på värdenedgång (punkt 27.3).

Upplysningar

Enligt 6 kap. 1 § ÅRL ska större företag lämna upplysning i förvaltningsberättelsen om företagets verksamhet inom forskning och utveckling. I punkt 3.9 anger BFN att en sådan upplysning ska bestå av en översiktlig beskrivning av företagets forsknings- och utvecklingspolicy, inriktning och resursinsatser samt uppgift om verksamhetens andel av de totala rörelsekostnaderna och förändringar under räkenskapsåret. Detta krav gäller om forsknings- och utvecklingsarbetet bedrivs i mer än ringa omfattning.

K2-regler

Företag som tillämpar K2 får inte redovisa utvecklingsutgifter som en tillgång, trots att det är möjligt enligt 4 kap. 2 § ÅRL. Utgifterna ska därmed kostnadsföras omedelbart.

K-årsbokslut

K ÅB baseras på K2-regelverket och reglerna är lika. Eftersom K ÅB har ett val mellan att följa regelverket i sin helhet eller om reglerna i kapitel 2-16 eller 18 i K ÅB innebär begränsningar för företaget vid tillämpning av de bestämmelser i ÅRL som anges i 6 kap. 4 § andra stycket BFL, får företaget tillämpa reglerna i K3, vilket innebär att reglerna i K3 avseende detta ord ska följas. Dock är det värt att notera att det finns specialregler för de olika associationsformerna om företaget väljer att följa K ÅB. Se K-årsbokslut.

Företag som tillämpar K ÅB får inte redovisa utvecklingsutgifter som en tillgång, trots att det är möjligt enligt 4 kap. 2 § ÅRL. Utgifterna ska därmed kostnadsföras omedelbart.

K4-regler

Företag som tillämpar IFRS i koncernredovisningen ska tillämpa IAS 38 Immateriella tillgångar. Moderföretaget tillämpar RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Enligt IAS 38 punkterna 52-56 får inte en immateriell tillgång som uppstår genom forskning, eller i forskningsfasen av ett internt projekt, redovisas som en tillgång. Utgifter för forskning, eller under forskningsfasen för ett internt projekt, ska kostnadsföras när de uppkommer. Däremot ska en immateriell tillgång som skapas i en utvecklingsfas enligt punkt 57 tas upp som tillgång i rapporten över finansiell ställning. Kan man inte särskilja forskningsfasen från finansiell ställning i utvecklingsfasen i ett internt projekt för att skapa en immateriell tillgång anses projektutgifterna tillhöra enbart forskningsfasen, och ska då kostnadsföras när de uppkommer. I juridisk person får, enligt RFR 2, utgifter som enligt punkt 57 ska tas upp som en tillgång istället kostnadsföras.

K1-regler

Företag som tillämpar K1 får inte ta upp internt upparbetade immateriella tillgångar som tillgång.

Se även

[Avskrivning](#)

[Balanserade utgifter](#)

[Egenupparbetade immateriella tillgångar](#)

[Fond för utvecklingsutgifter](#)

[Immateriell tillgång](#)

[K-årsbokslut](#)

[Nedskrivning, allmänt](#)